

Népfőiskolai HÍRMONDÓ

A MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG IDŐKÖZI TÁJÉKOZTATÓJA • TATA, 2008. SZEPTEMBER

FELHÍVÁS A TATAI CIVIL SZERVEZETEKHEZ ÉS INTÉZMÉNYEKHEZ

Tata város polgárai és szervezetei fontosnak tartják a város értékeinek őrzését, emlékeinek ápolását és megvédését. E szép hagyományt, és gyakorlatot javasoljuk kiterjeszteni a tatai temetőkhöz (sírkertekhez) nyugvó jeles elődeinkre, mindazokra, akik alkotó módon segítettek elő a város fejlődését, hírének-nevének megismertetését határainkon belül és azon túl is. Szerencsére e téren gazdagok vagyunk, e kincsek megőrzésére, megvédésére hívjuk fel a civil szervezetek, intézmények és minden lokálpatrióta figyelmét.

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság megalakulása óta ápolja névadója síremlékét, melyet a továbbiakban is vállalunk és ellátunk.

E gyakorlat kiszélesítése érdekében a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság

elnöksége felhívással fordul a város civil szervezeteihez, és a téma iránt érdeklődő intézményeihez, hogy a település múltjában jelentős szerepet betöltő személyek sírját (síremlékét) vállalják fel gondozásra, kísérjék figyelemmel állapotát.

Amennyiben olyan problémát észlelnek, amelyet nem tudnak megoldani, azt jelezzék az önkormányzatnak, vagy az általa megbízott szervezetnek.

Kérjük, hogy a feladatot vállaló szervezetek és intézmények jelezzék szándékukat akár a népfőiskola címén (Erzsébet királyné tér 13.), akár közvetlenül a polgármesteri hivatalban (Kossuth tér 1.).

Tata, 2008. szeptember 3.

Az elnökség nevében:

Gyütsi László
elnök

Keresztesi József
titkár

Tartalomból

- M. Z Emlékéremben részesült a tatai népfőiskolai társaság
- Magyar Zoltán szerepe a városegységben
- Civil és önkormányzati partnerség 2007-2008.
- dr. Benda Kálmán munkássága
- Bibila és irodalom
- II. Országos Szociális Foglalkoztatási Konferencia

Tata és Kistérsége Civil Napok programjai 2008. szeptember 12-21.

Szeptemberi áhítat (részlet)

Szeptember 12. péntek 17.00 óra

Tatai Civil Napok megnyitó és kiállítás megnyitó - Helyőrségi Klub, Eszperantó Képzőművész Kör Kiállítása
Közreműködik Dinnyés József előadóművész

Szeptember 12. péntek 18.00 óra

Patrocinium - Kapucinus templom

Emlékező mise a piarista rendalapítóról

Szeptember 12. péntek 19.00 óra

„Olimpiai sikerek” - Tataiak dallal a nagyvilágban

Kapucinus Templom - Az Esterházy

Énekegyüttes nemzetközi versenyeken

szereplő díjnyertes programjából

Szeptember 13. szombat 10.00 -18.00 óra

Háztűz-őrök őszi programja -

Helyőrségi Klub

Őszi színek, játékok

Szeptember 15. hétfő 16.00 -18.00 óra

Csipek játéksház -Egyesületi bemutatkozó

Szeptember 15. hétfő 8.00-17.00 óra

Kiállítás - Sorstársak Klub, Tata, Kocsi utca

1.

Szeptember 15. hétfő 18.00 óra

Szeptemberi jeles napok - BorDó Ház,

Fazekas utca 4.

Michl Miklós azokról, akik a régiak közül

erősítene bennünket

Szeptember 16. kedd 8.00 -14.00 óra

Megváltozott munkaképességűeknek

tanácsadás - Helyőrségi Klub

Szeptember 16. kedd 17.00 óra

Népfőiskolai Tanévnnyitó - Helyőrségi

Klub

18.00 órától Berecz András mesemondó

Szeptember 16. kedd 14.00-16.00 óra

Kismama joga, Gyermekepszichológiai

előadás - Helyőrségi Klub

16.00-18.00 óra Háztűz-őrök Nők és Anyák

Egyesülete bemutatkozó

Szeptember 17. szerda 15.00 óra

„A reneszánsz és a népművészet” -

Helyőrségi Klub

Dr. Kemecsi Lajos előadása

Szeptember 17. szerda 16.30-17.30 és

17.30-18.30 óra

Zenebölcsi (1,5-3 éves korig), Zeneovi (3-6

éves korig) - Helyőrségi Klub

Háztűz-őrök Nők és Anyák Egyesülete

bemutatkozó

Szeptember 17. szerda 18.30 óra

Seamro'g együttes - BorDó Ház, Fazekas

utca 4.

Ír zene, ahogy Tatán művelik, esténként a

közönséggel együtt

Szeptember 18. csütörtök egész nap

Nyitva van a Civil Kapu Diáknapi - Erdei

Szeptemberi reggel, fogj glóriádba,
ne hagyj, ne hagyj el, szeptemberi nap,
most, amikor úgy lángolsz, mint a fáklya
s szememből az önkívület kicsap,
emelj magadhoz. Föl-föl, még ez egyszer,
halál fölé, a régi romokon,
segíts nekem, szeptember, ne eressz el,
testvéri ősz, forrón-égő rokon.
Én nem dadogtam halvány istenekhez
hideglelés és reszkető imát,
mindig feléd fordultam, mert hideg lesz,
pogány igazság, roppant napvilág.
Méltó vagyok hozzád: nézd, itten állok,
még sok hívó száj büszkén emleget,
vérembe nőnek a termékeny álmok
s nők sem vihognak a hátam megett.

Kosztolányi Dezső

Négy évszak

Versek az örök természetről

Európa Könyvkiadó - 1968

tornapálya,
Helyőrségi Klub, de." I. Tatai Kihívás" -
játék, erő, önismeret
du. a Tatai Diákönkormányzattal tervezett
program
Szeptember 18. csütörtök 8.00-14.00 óra
Megváltozott munkaképességűeknek tanácsadás
- Helyőrségi Klub
Tanácsadás (megváltozott munkaképesség
mérés), interjúk
**Szeptember 18. csütörtök 16.00-17.00 és
17.00-18.00**
Baba-mama torna, Kismama torna - Helyőrségi
Klub
Szeptember 18. csütörtök 18.30 óra
Vendégünk a Vezetőnk - BorDó Ház, Fazekas
u. 4.
Tóth András országgyűlési képviselő
**Szeptember 19. péntek 9.30., 11.00., 16.30
órától**
Zenébölcsei (0-1,5 éves korig) Babusgató,
Tipegő - Helyőrségi Klub
Szeptember 19. péntek 8.00-14.00
Megváltozott munkaképességűeknek tanácsadás
- Helyőrségi Klub
Szeptember 19. péntek 10.00 óra
Autómentes Nap - Indulás a Bajcsi-Zsilinszky
utcából.
Várkanyar - Játékos vetélkedő
Szeptember 19. péntek 16.00 óra
„Hogyan lehet sikeres a TCT?”-BorDóHáz,
Fazekas u. 4.

Tata és kistérsége civil szervezetei kutatási
program indítása
Szeptember 20. szombat 9.00-14.00 óra
Egészségnap - Agostyán, Kultúrház, Ókofalu,
Arborétum
Egészséges életmód programok, kiállítások,
Szeptember 20. szombat 16.00 óra
Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Napja
- Műv. K. 17.30 Kiállítás megnyitó
Szeptember 20. szombat 10.00-18.00 óra
Kulturális Örökség Napok - „Az Esterházy-
kastély titkai”,
- Kibővíített idegenvezetés: a nagykastélyban,
a földszint, az emelet és a park rejtett zugainak
bemutatása
Szeptember 21. vasárnap 10.00 óra
Tó-futás Építők parkja (2, 7 és 14) km
Szeptember 21. vasárnap 10.00 óra
Tanösvény séta, Fényes-fürdő
Szeptember 21. vasárnap 10.00 óra
Tanösvény séta, Angolpark
Szeptember 21. vasárnap 11.00 óra
Béke Világnap - Hősök tere, Várkanyar,
Zenepavilon
Séta a hősök emlékére

Kiállítások

Szeptember 12-19-ig Naponta 8.00-16.00 óra
„Mátyás király a magyar éremművészetben”
- Helyőrségi Klub, Eremkiállítás
Szeptember 15-19-ig Naponta 8.00-16.00 óra
Civil szervezetek bemutatkozása - Helyőrségi Klub

Kistérségi programok

Szeptember 12. péntek 15.00 óra
Kistérségi Ki Mit Tud? - Naszály Művelődési
ház
**Szeptember 13. szombat
9.00-10.45 óra**
„Zöldkonferencia” az Által-érről
Kistérségi Fesztivál - 13 óra
Felvonulás a reneszánsz jegyében,
gólyalabások, zászlóforgatók, vásári
mutatványosok a Sportpályán
Kistérségi települések bemutatkozása
Kistérségi Gálaműsor - Naszály, Művelődési
ház
Szeptember 14. vasárnap 9.00 óra
9.00-12.00 óra 13.00-16.00 „Naszály Kupa”
Nemzetközi Gyermekecsapat, Sakkverseny,
kutyakiállítás és vadászkutya bemutató
**Kistérségi meghívásos fogathajtó és
díjugrató verseny**

Szeptember 17. szerda 10.00 óra
**KÖZKINCS KEREKASZTAL
LÉTREHOZÁSA**
Tatai Helyőrségi Klub, Civilszervezetek,
egyéb társadalmi szervezetek, intézmények,
önkormányzatok kulturális együttműködése,
párbeszéde

Szeptember 20. szombat 16.00 - 24.00 óra
Szüreti felvonulás és Bál Baj község utcáin

MAGYARY ZOLTÁN EMLÉKÉREMBEN RÉSZESÜLT A TATAI NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG

A képzési programok a nyári időszakban
szünetelnek a tatai Magyar Zoltán Népfőiskolán
is, ennek ellenére vannak érdekes események.
Nemrégiben tartotta diplomakiosztó ünnepségét
a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-
tudományi Kara, amelyre meghívót kapott a
Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöke,
Gyuszi László, alelnöke, Takács Károlyné és
titkára, Keresztesi József is.
Az utóbbi években újraindult aktív kapcsolat
kívül a meghívás oka volt, hogy a tatai népfőiskola
az egyik - mint szervezet egyetlen -, amely a kari
tanács döntése alapján Magyary Zoltán Emlékérem
elismerésében részesült. Az indoklásban kiemelte
dr. Imre Miklós dékán a népfőiskola tevékenységé-
ből Magyary Zoltán szellemi örökségének ápolását,
a karral, és a Magyary Zoltán Szakkollégium
tagjainak kialakított jó kapcsolatot és eredményes
együttműködést. Az emlékérmét 1998-tól ítélik
oda - alapvetően személyeknek -, akik közöttük
sokan a közigazgatás tudományok jeles képviselői.
Az idén ebben az elismerésben részesült dr. Ivanics
Imre egyetemi docens, a Pécsi Egyetem tanára és
a kar testvérintézményének vezetője, professzor
Walter Maier, a Ludwigsburgi Közigazgatás-
tudományi és Pénzügyi Főiskola rektora.

(Komárom-Esztergom megyei Hírlap,
2008.július 19.)

A CORVINUS EGYETEM által adományozott Magyary Zoltán Emlékéremmel kitüntetettek listája

1998

Kenneth H. Torp, Colorado
Egyetem, Denver, USA

1999

Kelemen Ferenc, főigazgató,
Államigazgatási Főiskola

Kilényi Géza, alktmánybíró,
Magyar Köztársaság

Alkotmánybíróháza

Szabó Lajos, hivatalvezető,
Budapest Főváros

Közigazgatási Hivatal

2000

Ingemar Eliasson,
kormányzó, Varmland megye,
Svédország

Lőrincz Lajos, akadémikus,
BKÁE Államigazgatási Kar

Stumpf István, miniszter,
Miniszterelnöki Hivatal

2001

Peter Raviol, professzor,
Pénzügyi és Államigazgatási

Főiskola, Ludwigsburg,
Németország

Kara Pál, helyettes
államtitkár,
Belügyminisztérium

Rácz Attila, professzor,
BKÁE Államigazgatási Kar

2002

Marie Fran, államtanácsos,
ENA főigazgató,

Franciaország

Holló András, alktmánybíró,
Magyar Köztársaság

Alkotmánybíróháza

Kovács Árpád, elnök, Állami
Számvevőszék

2003

Tamás András, kari
főigazgató, egyetemi

tanár, BKÁE Államigazgatási
Kar

Somogyvári István,
közigazgatási államtitkár,
Igazságügyi minisztérium

Jost Goller, rektor, Pénzügyi
és Államigazgatási főiskola,
Ludwigsburg, Németország

2004

Máthé Gábor, tanszékvezető,
főiskolai tanár, BKÁE

Államigazgatási kar

Petrik Ferenc, elnökhelyettes,
Magyar Köztársaság

Legfelsőbb Bírósága

2005

Nagy Árpád, C.Sc. főiskolai
tanár, Budapest Corvinus
Egyetem Államigazgatási kar

Dudás Ferenc,
közigazgatási államtitkár,

Belügyminisztérium

Nagy Gábor, az ENA
Diákszövetség elnöke

2006

Dr. Verebelyi Imre, Egyetemi
tanár, OECD nagykövet

Dr. Pulay Gyula,
Közigazgatási államtitkár

Martin Kuntze, A Gothai
Oktatási Központ igazgató

professzora

2007

Dr. Ficzer Lajos, Egyetemi
tanár, Eötvös Loránd

Tudományegyetem

Dr. Zongor Gábor, Főtitkár
Települési Önkormányzatok

Országos Szövetsége

Prof. Nora Stangova,
Dékánhelyettes, Pavol Josef

Safarik Egyetem, Kassa

2008

Dr. Ivancsics Imre,
Egyetemi docens, Pécsi

Tudományegyetem

Prof. Walter Maier, Rektor
Ludwigsburgi Közigazgatási

tudományi és Pénzügyi
Főiskola
Magyary Zoltán Népfőiskola
Társaság

ifj. Gyüsi László

Magyary Zoltán szerepe a városegyesítésben

(Előadás Tatán, 2008. június 10-én)

Tatán az utóbbi hetekben sokan szóltak arról, hogy a város fejlődésében milyen nagy jelentősége volt a két település-rész: Tata és Tóváros közigazgatási, majd gazdasági, költségvetési egyesítésének.

A mai napon, Magyary Zoltán születésének 120. évfordulóján szervezett konferencián is arról a nemzetközi hírű, elismert közigazgatási szakemberről emlékezünk meg, akinek tevékenysége, szakmai kapcsolatai révén ma egy egységes városról beszélhetünk.

Milyen szerepe volt Magyary Zoltánnak a városegyesítésben?

Röviden: NAGY szerepe volt. Bővebben: Meghatározóan nagy szerepe volt ebben az ügyben.

Egy tudományos konferencián ez viszont nem kielégítő válasz. Nekem az a szerep jutott előadóként, hogy ezt egy kicsit bővebben fejtssem ki.

Rendkívüli szerencse, hogy e nagyhírű, immár Tatán is egyre ismertebbé váló közigazgatási szakember híres precizitással vetette papírra tevékenységét: terveit és a megoldásra váró feladatokat. Azaz az ő szavaival élve a diagnózist és a terápiát.

Milyen más címet lehetett volna adni mai előadásomnak? Talán, hogy...

Küzdelem a haladásért. Magyary Zoltánnak az 1944 novemberében keletkezett írása – most utóbb talán mondhatjuk: szakmai és politikai végrendelete – pontosan megfogalmazza, hogy mit tett általában a magyar közigazgatás megújításáért, racionalizálásáért, mit tett szülővárosának felemelkedéséért.

A két település egyesítésének történetét e rövid előadásban nem szándékozom elmondani. Jelentős helytörténeti kiadványokban erről részletesebben lehet olvasni. Tény és való, hogy az 1920-as években felvetődött probléma nem volt új keletű. Ekkor többször merült fel az egyesítés kérdése a különböző szintű testületekben községi és megyei szinten.

Az egyesítés folyamatának végső lökést a Komárom-Esztergomvármegyei Hírlap 1935 novemberében megjelent cikke adta. Magyary Zoltán: Mit kell tennünk Tata-Tóvárosért? című tanulmányában fogalmazta meg az okokat és a teendőket. Ebben az időben hosszas polémia folyt a lap hasábjain Tata és Tóváros idegenforgalmi jelentőségéről, a tennivalókról, a fejlesztési elképzelésekről. E témához kérték Magyary Zoltán véleményét is, aki azonban jóval többről ejtett szót cikkében. Szó szerint: „A Komárom-Esztergomvármegyei Hírlap szerkesztőségének felkérésére, hogy ne csak az idegenforgalmi propaganda fejlesztéséről, hanem Tata-Tóváros jövőjéről is mondjam el gondolataimat. Az idegenforgalom fellendítése nagyon fontos és örömteli, de gondolnunk kell arra, hogy az nem öncél, hanem eszköz Tata-Tóváros felvirágoztatására. ...Javaslataimat ennek a szempontnak megfelelően csoportosítom.”

Az első gondolatok közvetlenül az idegenforgalom fejlődésével függtek össze. A cikk későbbi részében azokkal a témákkal foglalkozott Magyary, amelyek a városfejlesztésre vonatkoznak. És végül azokról a teendőkről szólt, hogy konkrétan mit kell tenni, hogy céljainkat elérhessük.

„I. Teendők az idegenforgalom fejlesztése érdekében:

1., Tájékoztató térképek elhelyezése

2., A parkozás folytatása

3., nyitva kell tartani a nagytemplom kapuját

4., Kocsi utak söprése

5., Az Esterházy Szálló éttermét és kávéházát művészien át kell alakítani

6., Kávéház, cukrászda létesítése a Nagytóra néző terasszal

7., Az Esterházy utcáról a nagytóra kilátást biztosítani

8., A Szeplőtlen Szűz Mária-szobor helyreállítása

9., Házak tatarozása

10., Több szállodai szoba

11., Bérbe adható szobák számát növelni

12., Aszfalt burkolat

13., szabadtéri játékok továbbfejlesztése

II. Városfejlesztési feladatok

1., Egységes városrendezési terv készítése, elfogadása

2., A tóvárosi barátok templomától a tatai főtérig terjedő, igen forgalmas, sőt túlterhelt kocsútnak egész szélességben való burkolása

3., A vasúti állomás felé még egy jó útvonal kiépítése

4., A Kossuth tér közlekedését rendezni kell

5., A vízvezeték és csatornázás a városiasodásnak fő kelléke

6., A tatai nagytemplom környékének rendezése

7., A tatai községháza tatarozása

8., A fő téren a nagytemplomhoz alkalmazkodó stílusban lehet építeni

9., A tatai vár ügyének rendezése

10., Zsigmond és Mátyás emlékére szobrot, vagy más művészi emlék állítása

11., A jeltelen Fellner Jakab emlékének megőrzése

III. Mi a teendő?

1., Folytatni kell a járás Idegenforgalmi bizottságának munkáját

2., A nagyobb célok elérése azonban nem remélhető Tata és Tóváros egyesítése nélkül. A két község teljesen összeépült. Egymást kiegészítik. ... A nagy feladatokat (városrendezés, vízvezeték és csatornázás, idegenforgalom emelése stb.) csak együtt tudjuk megoldani. Máris sokszor kárát vallotta a két község annak, hogy még nem egyesült. ...Ha a két község akkor egyetlen, 12. 000 lakosú város lett volna, megkapta volna a megyeszékhelyet és mindazt, amit ez Komáromnak eddig jelentett. ... Egyesítve a 10.000-nél több lakossal bíró községek kategóriájába kerülne Tatátóváros és ott a városokkal együtt az ország nyolcvan legnagyobb községe közt volna. ... Tata-Tóváros az ország harminc legszebb és leghaladottabb városa, illetve községe közé emelkednék. ... Nyilvánvaló, hogy minden nap nagy veszteség, amellyel késleltetjük az egyesülést. Ha erre nem tudunk rászánni, akkor mondjunk le a reményeinkről és ne is csináljunk nagy terveket. ...Rá akartam azonban már most mutatni az egyesülés rendkívüli fontosságára. Ezúttal csak a következőket akarnám még hangsúlyozni:

1., A célt a nagyközségi jelleggel is elérhetjük.

2., Az (tehát) nem lehet az egyesítés akadály, hogy Tóvároson a pótlódó magasabb és az adósság is nagyobb, mint Tatán.

3., A személyi kérdéseket nyugtató módon lehet intézni.

4., Az egyesítés nem jelent több terhet.

... az Esterházyak bölcs belátása (is) szükséges. De azt ne feledjük el, hogy a minden város fejlődése és felvirágzása saját polgárainak munkáján, okosságán és egyetértésén fordul meg.”

Talán nevezhetjük egy végső vitát elindító cikknek is az előbb említetteket.

Hogyan emlékezik vissza Magyary később? A fentebb említett emlékiratban így fogalmaz:

„Itthoni működésem fontosabb teljesítményei professzori kinevezésem óta, amelyekkel államunk diagnózisa és terápiája ügyét igyekeztem szolgálni:

a/ A Magyar Közigazgatástudományi Intézet megalapítása (1931). ...Az Intézet iránya teljes lépést tartott a közigazgatástudomány nemzetközi haladásával és a tudomány előbbre vitelében.

b/ A tatai közigazgatási mintajárás szervezése. A jogállam formalisztikus és felelőtlen bürokráciájával szemben eredményességet szolgáló új közigazgatás csak ténymegállapító módszerrel tudja mind a kiindulási állapotot (diagnózist), mind a feladatát (terápia) és eredményeit meghatározni. ...Komárom megye tatai járását választottam tárgyul, amely földrajzi, gazdasági, vallási és nemzetiségi szempontból kevert és ott a kisemberek problémái mellett a hitbizományok (Eszterházy Ferenc és Móríc grófok) és az ipari nagytőke (MÁK, tatabányai bányavidék) brutális önzésének a kormányok által támogatott példái is egymás mellett előfordulnak. Az Intézet munkája a járásban 1934-ben indult meg. ... A diagnózis alapján adódhatott volna a terapia lehetősége. ... Kimutattam azt is, hogy Tatabánya, Bánhida, Felsőgalla és Alsógalla négy egybeépült nagyközség, amely együttes lélekszáma 38.000-et tesz ki. Ezek egyesítésével tekintélyes megyei város jönne létre ... az egyesítés nélkül viszont sem a városrendezés, sem a városfejlesztés problémáját nem lehet megoldani. ... Tata és Tóváros egyesítését még is sikerült keresztülvinnem abban a rövid időközben, amikor nem Keresztes Fischer, hanem Széll József volt a belügyminiszter. A véletlen ugyanis úgy hozta magával, hogy Széll József felkért, hogy Lammers német államtitkárt a Reichskanzlei főnökét hívjam meg Budapestre, az én intézetemben való előadás tartására, s ennek a kérésnek a fejében értem el a két község egyesítését. ... Kitartó munkával tíz év alatt a járás fejlesztésére még is sikerült számos eredményt elérnem.”

Magyary Zoltán, min jogász és közigazgatási szakember a két világháború között sokat tett szülővárosáért. Tata és Tóváros 1938. évi közigazgatási egyesítése – mint a mai napon is majd többször elhangzik – az ő elméleti és gyakorlati munkásságának eredménye.

A személyi tulajdonában lévő értékes fajanszgyűjtemény köztulajdonba adásával a helyi múzeum (a mai Kuny Domokos Múzeum) alapjait tette le, majd anyagiakkal, értékes tárgyak megvásárlásával segítette további gyarapodását. Elkészítette a városunk első rendezési tervét, melyet a „Mi lesz Tata-Tóvárosból?” című röpiratban 1938-ban tett közzé.

Jelentős szerepe volt Magyarynak a téli gazdasági szakiskola (a mai Jávorka Sándor Szakközépiskola) létrehozásában is. Ehhez kapcsolódóan meteorológiai megfigyelő állomásokat hozott létre, talajtani kísérleteket végeztetett. A Komárom vármegyei Közléti Szövetkezetben sok száz nagycsaládosnak adott megélhetést. Jelentősen támogatta a tehetséges tatai származású egyetemistákat. Az ő vezetésével működött a Tatai Piarista Öregdiákok Szövetsége, melynek budapesti tagozata tartotta fenn az ingyen szállást biztosító ún. tatai szobákat a rászoruló fiataloknak.

Az ő kezdeményezésére és szervezésével, dr. Márkus Jenő helyi támogatásával alakult meg a tatai népfőiskola, melynek oktatási jelentősége minden túlzás nélkül mondható – kimagasló volt. Köszönhető ez a Magyary által beszerzett egyetemi oktatók által képviselt magas színvonalnak.

Kezdeményezéseivel igyekezett a tatai járás megállapított hiányosságait fokozatosan pótolni, amely egyben a mintajárás színvonalának emelését is jelentette. „Mintajáráson érte az olyan járást, ahol a közigazgatásnak az emberekkel szemben nincsenek

adósságai.”

Befejezésül még néhány gondolat Magyary megítéléséről. Mint egy racionálisa gondolkodó ember, aki „kivülről” is látta magát és munkásságát – ezt is megfogalmazta. Nézzük tehát, miként látta saját maga működését:

„Működésem eltérő elbírálásban részesült a különböző tényezők részéről. A külföldiek közül, akik ismernek, érdektelenek és mind szakkörök. Ezek részéről mindig pártatlan elismerésben részesültem mind az angolszász, mind az európai kontinentális oldalon... A magyar tényezők azonban egyrészt érdektelenek, másrészt nem szakértők, hanem laikusok. Érdekelteknek nevezem a magyar hatalmi tényezőket, akik a XIX. századi államot hatalmukban tartották. ...Magam nem pártpolitikai eszközökkel, hanem munkával küzdöttem. A XX. századi komplikált állam eredményes vezetésének tudományos és szervezeti feltételeit akartam kidolgozni és előkészíteni...”

Milyen szerepe volt tehát Magyarynak a két település egyesítésében?

Meghatározó volt abban a tekintetben, hogy mind helyi, mind pedig magasabb szinten szakmai érvekkel igyekezett alátámasztani érveit Tata és Tóváros egyesítése érdekében. Jelen előadás csak egy kis részét mutathatta meg annak, hogy milyen nagy erőfeszítéseket tett azért, hogy Tata valóban felemelkedjék. Nem idézem részletesen a különböző testületekben elmondott érveit. Írásaiban viszont pontosan megfogalmazta mindazt, ami a diagnózis felállításához kell, és milyen terápiát javasol a problémák megoldására. Érvelt és harcolt az elmaradottság ellen a haladásért. Mi jelentett haladást a két település életében? Ha egyesülnek. Érdekelletétek voltak a két település között, a talapülések a hitbizomány között. A racionalitás azonban legyőzte az elmaradott szemléletet, a XIX. századi megrögzöttséget.

Milyen eredménnyel?

Láthatjuk, tapasztalhatjuk. És mindez, ha korábban történt volna, akkor a város is jobban fejlődött volna. Számtalan esetben említ Magyary hasonló nagyságrendű városokat, amelyek nagyobb fejlődésen mentek keresztül.

Tata és Tóváros egyesítésének véghezvitelével nem ért véget Magyary tevékenysége. Említettem azt a röpiratát, amelynek címe: Mi lesz Tatatóvárosból? Úgy jellemeztem ezt a kis iratot, mint a város első rendezési tervét.

Van-e aktualitása még?

Igen, sajnos van. Még nem valósult meg minden maradéktalanul ebből a javaslatból. Van még mit tennie a jelen szakembereinek.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

**BEMUTATJUK Dr. VEREBÉLYI IMRE
PROFESSZORT¹**

A népfőiskolánk elnöksége folyamatosan értékeli a végzett munkát, s ennek keretében azt is mérlegeljük, hogy milyen szervezet vagy személy tevékenysége, segítségével járult hozzá az adott időszak eredményeihez.

A 2008. évi Magyar konferenciára készülve elnökségünk megállapította, hogy **dr. Verébelyi Imre** professzor a Magyar Közigazgatási Intézet volt igazgatója, a közigazgatástudomány jeles művelője társaságunk alakulástól kezdve segítette a népfőiskola munkáját. A szakmai kapcsolat a népfőiskola megalakulásával indult, mert első programunk megszervezéséhez személyesen és szakmai javaslataival, pályázati lehetőséggel is hozzájárult. A későbbi programjaink szervezésénél is számíthattunk véleményére javaslataira, érdekes előadással járult hozzá a 2005. évi országos népfőiskolai találkozó színvonalához. Tudományos munkájával, előadásaival is segítette Magyar Zoltán munkásságának jobb megismerését, tevékenységének szélesebb körű elfogadását itthon és

¹ Az oklevél átadására 2008. június 10-én a tatai Magyar konferencián – Magyar Zoltán születésnapján – került sor.

külföldön egyaránt.

Ezzel a tevékenységével kiemelkedően járult hozzá népfőiskolánk szakmai feladatainak eredményeihez, s ezzel erkölcsi elismeréséhez. A szakmai és erkölcsi támogatás nagyon jelentős mértékben hozzájárult a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság sikeres elindulásához, a szélesebb szakmai közvélemény előtt, és az országos fórumokon történő megismertetéséhez.

Elnökségünk e fontos közreműködést a „Népfőiskola támogatója” oklevél odaítélésével szeretné megköszönni **Verébelyi Imrének**, saját szakmai munkájához sok sikert, és további kiemelkedő eredményeket kívánunk.

Népfőiskolánk továbbra is számít szakmai segítségére, kérjük, hogy a következő időszakban is tisztelje meg jelenlétével rendezvényeinket, szakmai javaslataival járuljon hozzá eredményes munkánkhoz.

Keresztesi József
titkár

**Civil és önkormányzati partnerség 2007-2008.
Üdvözlét Tatának a 3. magyar Energiavárosnak!**

Egy évvel ezelőtt itt a Népfőiskola HÍRMONDÓ -ban arról szoltunk, hogy a Fenntartható Fejlődés Oktatásának Évtizede zajlik 2006-tól. A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság és az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület megállapodása értelmében a Civil és Önkormányzati Partnerségi Programban Tata város részére a fenntartható fejlődést szolgáló aktuális energetikai információkat, programokat ajánlottunk.

A civil szervezetek és a térség önkormányzatai részére az első, - minden szempontból aktuális téma - az „**Energiahatékonyság és Megújuló Energiák a Tatai-medencében**” volt.

Most arról szeretnénk tájékoztatni Önöket, hogy mi történt azóta.

A 2007. április 18-án a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás- a tatai képviselő testület-, a civil szervezetek

képviselői és az érdekelt vállalkozók részére információs napot szerveztünk.

A 2007-es Civil Napokon a „Megújuló energiáink” blokkban a Civil Expón és Naszályon vállalkozók mutatták be a napenergia hasznosítását, az energiafűz és energianád termelési lehetőségeit. A budapesti Energia Klub lakossági energia tanácsadást mutatott be, ajánlva a helyi civil szervezeteknek e módszert az energiaköltségek csökkentésére.

Naszályon „**Energiahatékonyság és Megújuló Energiák a Tatai-medencében**” címmel kistérségi fenntartható energiagazdálkodási modellprogram indítását ajánlottuk a kihasználatlan parlagföldek, erdei, mezei és kommunális hulladékok hasznosítására, új munkahelyek teremtésére, energetikai és pénzügyi szakértők adtak információkat pályázati lehetőségekről.

A Sümegi Kistérség után a Tatai Kistérség polgármesterei is elfogadták ajánlatunkat, hogy szándéknyilatkozataik alapján adatszolgáltatással vesznek részt a programban.

Magyarországon egyedülálló jó példa, hogy egy kistérség az energiaköltségek csökkentése érdekében elhatározza a fenntartható energiagazdálkodás megvalósítását és ehhez 1.5 millió Ft energiamegtakarítási alapot hoz létre.

Az adatbázis létrehozásával két energetikai vállalkozót bíztak meg, akiknek a feladata az adatok alapján szakmailag megalapozott energiapiaci, energiamegtakarítási, megújuló energiahasznosítási javaslatok szolgáltatása is, melyek alapján a szükséges támogatási pályázatok megírhatók.

Az 1,5 milliós energiamegtakarítási alap többszörösen megtérülhet majd, mert az előzetes felmérések szerint a kistérségben legalább 20%-os energiamegtakarításra és megújuló energiahasznosításra van lehetőség. Több településen létesíthetnek az önkormányzati intézmények részére településközponti, megújuló energiákkal pl. faaprítékkal - napenergiával működő fűtőművet.

Modelljavaslatunk szerint Tatán, a Tatai Kistérségben termelt és összegyűjtött fahulladékból aprított jó minőségű, olcsóbb faaprítékkal, a megfelelő feltételeket biztosító, jól szervezett, és szakszerű önkormányzati üzemeltetésben, aprítéktermelői és aprítékbeszállítói konzorciumi, később klasztermegállapodási konstrukcióban sokkal gazdaságosabb és biztonságosabb lehet a Biocalortáv fűtőmű is. Egy energiahatékonysági szerződéssel kötött harmadik - feles (ESCO-s) pályázattal, 7-8 MW-os faaprítékos kazánal bővíthető a tatai távfűtés az önkormányzati költségvetés terhelése nélkül! Megszüntethető a tatai energiakoncepcióban már 2002-ben javasolt Dobroszláv úti telephely, így a földgáztól sokkal függetlenebb és akár 30%-al is olcsóbb lehet a távfűtés.

E megoldás hasznát Tata város polgárain, önkormányzatán kívül a főleg a gyermekintézmények, az energetikai együttműködésben résztvevők, a tatai kistérség önkormányzatai, gyermekintézményei, földtulajdonosai, vállalkozói, a helyi és közeli erdészeti, mezőgazdasági cégek látják majd.

A most kiírt koncessziós pályázat 20 évre kalkulált eredményeit javasoltuk összehasonlítani a legutóbbi (2008. 07. 23-ai) lakossági fórumon a fenti modelljavaslat reálisan számított eredményeivel. Tételes költség-haszon elemzés alapján mindkét esetben bemutatathatók ugyanis a lakossági és önkormányzati költségek és bevételek. A jobb megoldás választásához, a felelős önkormányzati döntéshez az érintettek korrekt tájékoztatása és véleményének figyelembevétele mindenképp szükséges!

Az intézmények villamos és földgáz vételezési pontjainak összegyűjtött adatai az önkormányzatok

energiapiaci jó döntéseit alapozzák meg az olcsóbb energiaárak elérése érdekében. A Tatai Kistérség intézményei heti energiafogyasztási adatok gyűjtésével járulnak hozzá az energiaköltségek csökkentéséhez és ezzel intézményeik fenntarthatóságához.

A kistérségi energiahatékonyság fejlesztésben Tata jó példája elvitathatatlan. (Intézmények, panellakások fűtőkorszerűsítése szigetelése, energiafogyasztás heti figyelése stb.) Joggal lett a helyi energiagazdálkodást segítő EC tagja a 3. magyar energiaváros.

Az első és legnagyobb lépést tehát megtette a Tatai Kistérség, hogy a Tatai – medence többi kistérsége előtt (és Magyarországon is) jó példává váljon az energiatakarékos javításában, helyi megújuló energiák felhasználásában. Hátra van azonban még a modellértékű fenntartható kistérségi energiagazdálkodás megvalósítása, de ennek elengedhetetlen feltételei vannak:

- Legyen meg a határozott politikai akarat az önkormányzati és kistérségi döntéshozók részéről.
- Fogadják el a szakmai javaslatokat és ezek alternatívái szerint döntenek az önkormányzatok.
- Egy kistérségi főenergetikus és környezetgazdálkodó kezébe adják a feladatok koordinálását.

Kérem, hogy szíveskedjenek megtekinteni a kapcsolódó információkat, és további ajánlásainkat az Önkormányzat által szervezett, fent hivatkozott lakossági távfűtési fórumon bemutatott prezentáción, mely elérhető az MZNT honlapján is.

Tata, 2008. augusztus 27.

Dely László

a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság elnökségi tagja, az ETE Települési Energiagazdálkodási Szakosztály alelnöke

TATAI ESTERHÁZY ÉNEKEGYÜTTES SIKEREI

– Beszélgetés Izing Lászlóval az egyesület alelnökével a nemzetközi szerepléseiről –

Mostanában nehéz elcsípni az Esterházy Énekegyüttes tagjait Tatán, miért?

Valóban, nemrég érkezünk haza a kórusolimpiaként számon tartott, idén éppen Ausztriában megrendezett világversenyről, majd néhány nap elmúltával repülünk Barcelonába, hogy egy közeli városkában, Cantonigrosban egy meghívásos megmérettetésen vehessünk részt.

Milyen műsorral szerepelt az énekkar Grácban?

A spanyolországi utunk miatt nem jelentkezhettünk a számunkra legkedvezőbb módon, de úgy gondoltuk, hogy az eddig énekelt művek a Musica Sacra kategóriában is, - melyben a nehézsége miatt viszonylag kevesen indultak, - esélyt adnak komoly eredmények elérésére. A szerepléseink méltó környezetben, a Kegyes atyák nagyon szép, és nyilván nem véletlenül jó akusztikájú barokk templomában voltak. A mi kategóriánkban szigorú előírások szerint kellett műveket választani a különféle zenei korszakokból, de mindenki énekelt hazai szerzője művét is, nálunk ezek Kodály darabok voltak.

Hogyan alakultak az eredmények?

A verseny tulajdonképpen kétfordulós, az első fellépés csak a minősítést szolgálja. A szervező Musica Mundi értékelési rendszerében első produkciónkat aranydiplomával jutalmazták, ez kellett ahhoz, hogy magán a versenyen egyáltalán indulhassunk. Leírhatatlan volt az örömünk, amikor későn este az egész világból érkezett, sok ezer énekes társunkkal együtt lestük a Stadhalléban az elért pontszámokat, és megláttuk a sikert jelentő helyezést. Ismét megmutatkozott, van értelme a csapat odaadó, lelkes munkájának. Meglátszik az eredménye karvezetőnk Schmidt Mónika szakértelmének, remek érzékének a műsoraink összeállításában, és ahogy odaadó, mindenre kiterjedő figyelmével a kórus életét irányítja.

Sok részvevője van a kórusolimpiának, milyen egy ilyen verseny?

Ebben a formában a Linzben tartott 2000. évi alkalom óta működik ez a sorozat a sportból ismert olimpiának megfelelő elvekkel, vagyis már a részvétel is nagy érdem. A gráci jelmondat is fontos törekvést fejez ki, magyarul úgy mondhatnánk: Az együttléklés közel hozza egymáshoz a nemzeteket.

Mi jellemzi a méreteket?

A mostani versenyre 28 kategóriában lehetett nevezni. A honlapon 68 résztvevő országot számoltam meg, a kórustagok száma jóval tízezer felett volt. Örömmel tapasztaltuk, hallottuk a helyszíneken is, sőt szerte a városban, hogy sok honfitársunk kijutott, 35 magyar csoport nevét láttam felsorolva, és huszonegy magyar érmet osztottak ki.

Az eddigi versenyek alapján a magyarok milyen eredményeket mondhatnak magukénak?

Úgy gondolom ez is olyan része a világnak, mint ahogy ez korábban a „másik olimpián” is volt. Itt azt értem, hogy a számunkhoz mérten, és a jelenleg a világban elfoglalt helyünkhöz képest, az éneklés honi kultúrájára és ebből fakadóan az eredményeinkre büszkéek lehetünk. Az idei kórusolimpia kiadványában olvastam – tehát a legfrissebb eredmények nélkül kell érteni – hogy a 25-ös, összesített világranglistában a 4. a 7. és a 9. helyen magyar énekkar áll. Az egyedi kategóriák tízes listáiban kevésből hiányzunk, a Gyermekkórusoknál tizből négy, de az 1. és a 2. is magyar. Azt hiszem ez jelenti „Kodály országát”, nagyon kellene erre vigyázni, és sokat kellene munkálkodni azon, hogy ez továbbra is így legyen.

Térjünk vissza az énekegyüttesre, mi történt a remek minősítés után?

Minden kórus adott egy „barátságshangversenyt”, a miénk megint csak gyönyörű történelmi környezetben a steierországi tartományi hivatal udvarán lehetett. Kedves, érdeklődő közönség előtt adtunk elő mai magyar szerzők műveit és az általunk mindig szívesen énekelt spirituálékat. A gond inkább az időponttal volt, mert a mi nagy megmérettetésünk, nem sokkal ezután következett. A sok utazgatás után (a szállásunk több mint 70 kilométerre volt Gráctól) a szabadtéri koncertet követően, már kicsit fáradtan, fogyatkozó hanggal készültünk az este 7 óra körül ütemezett előadásra. Úgy érzem, tovább nehezítette a helyzetünket, hogy egy rövidke, de intenzív pihenés után beénekelni sem tudtuk kellő módon, mert vélhetően egy kórus kiesése miatt, korábban szólítottak minket a szerepléshez.

Hogy sikerült a fellépés?

Végül nem voltak rossz érzéseink, úgy értékeltük, hogy mindenki megtette a tőle telhetőt, az eredményekre és az esélyekre vonatkozóan viszont a várakozások meglehetősen eltértek. A rendezvény központi színhelyére visszatérve hiába vártuk az eredményeket, melyek csak a másnapi díjkiosztón derültek ki. Mi azért úgy gondoltuk, van mit ünnepelni, de azt tapasztaltuk, hogy mindenki más is ünnepel, így hát abba is bekapcsolódtunk. Igyekeztünk kivenni részünket a dél-afrikaiak dobolásában és a mexikóiakkal való táncból is.

Milyen lett az értékelés?

Igen, hogy a kérdésre is válaszoljak, a hivatalos megítélése a produkciónknak, a szerzett 58,25 pont egy bronzéremre volt elég, de nem voltunk elkeseredve. Kicsit sajnáltuk a két pontot, amit, - ha ketten nem értékelnék hét zsűritag közül a többiek közül eltérően jóval alacsonyabban, - megszereztünk volna, ez pedig már ezüstöt hoz... De így is nagyon örülünk, hiszen tudomásunk szerint ez a legjobb eredmény, amit tatai kórus világversenyen valaha is elért.

Ezúton köszönjük a város támogatását is.

A többiekkel összehasonlítva milyen ez a helyezés.

Volt a Musica Sacra kategóriánkban még két magyar énekkar, akikkel inkább összemérhetőnek gondoltuk magunkat, mint a japán vagy indonéziai kórossal. A jászberényiek ezüst diplomát szereztek, tehát a minősítőn már nem jutottak tovább tényleges versenyre. A soproni csapatról már az első megszólalásukon hallottuk, hogy jobbakként, így jogosnak éreztük, hogy nekik sikerült az ezüstérem.

Úgy hallottam, volt egy spanyolországi szereplés is.

Valóban, nagyon sűrűn követték egymást az események, három nap és egy gyors próba után indultunk Barcelonán keresztül Cantonigrosba. Ez egy a prepireneusok hegyi között, 1000 m körüli magasságban fekvő, mintegy 200 állandó lakosú üdülőfalu, ahol - a méretével teljesen ellentétesen - igen elismert és nagy hírű nemzetközi zenei fesztivált rendeztek, immár 26. alkalommal, a katalán nemzeti ünnep alkalmából.

Ide hogy sikerült kijutni, érdemes volt?

Már a tavalyi eseményre jelentkezünk, de nagyon népes résztvevői kör miatt csak idén kaptunk meghívást az ünnepségre, amelyen négy énekes és egy táncos kategóriában 30 nemzet 49 együttese indult. Mi a vegyes kórusok versenyében, egy fülöp-szigeti énekkarral megosztva nyertünk harmadik díjat az indonéz második és a nyertes kubaiak után. Valójában nem is számoltunk dobogós hellyel, így nagyon meg voltunk elégedve, különösen, ha a mezőnyt szemlélve többnyire nagyvárosok, vagy egyetemek, nem pedig egy Tata méretű település küldötteivel találkoztunk. Az érdeklődők egyébként a mai technika segítségével még a szereplésünket is megnézhetik www.fimc.es vagy a www.televisioperinternet.tv/ honlapon.

A helybeliek is hallhatnák a műveket, melyekkel a szép eredményeket sikerült elérni?

Többen is fordultak hozzánk már ezzel az igénnyel. Mivel azon igyekszünk, hogy az 5. Tatai Civil Napok során a mi egyesületünk, mint civil szervezet is hozzátegye a magáét a rendezvénysorozat sikeréhez, összekötnénk a két célt. Azt tervezzük, hogy próbáink helyszínén a Fazekas utcai BorDó Házban, mely a civil összefogási központ szerepét is betölti, szeptember 19-én, pénteken este előadnánk mindkét nemzetközi megmérettetésünk versenyszámain egy kis koncert keretében az érdeklődőnek.

Mik a további programok, mert a kórus múltját látva nyilván nem a tétlenkedés lesz a jellemző.

Valóban nem fogunk sokat pihenni, lesz még néhány tatai koncertünk. Augusztus 17-én egyesületünk, a piarista és a ferences diákszövetséggel összefogva jótékonysági estet szervez a piarista kápolnában. A kápolna jelenlegi állapota egyrészt méltatlan, másrészt ez a város egyetlen a szakértők szerint jónak mondható akusztikájú terme. Fontos lenne, hogy mindenki, akinek lehetősége van rá lépéseket tegyen a rendbehozatalára,

szeretnék mi megtenni az elsőket. Kórusunk egy Torinóban működő tenor előadóművésszel ad operarészletekből álló műsort. Egy héttel később a mi csapatunk által hosszú éveken át szervezett Tatai Barokk Fesztiválon lépünk fel, közönségünk és kórusunk számára is nagyon kedvelt, ismét különleges élményt ígérő helyszínen, a kálváriadombi víztornyban.

Városunkon kívül hol hallhatják majd a Tatai Esterházy Énekegyüttest?

Szeptember 4.-én újabb budapesti szereplésünk lesz, az Örökimádás templomba várnak minket, ahol a Tatán született Kanter Károlyra emlékezünk. Megtisztelő meghívásnak tesszük eleget december 13.-án a Bárdos Társaság által a Régi Zeneakadémián szervezett hangversenyen.

Mire számíthatunk a kórus hagyományos szerepléseivel kapcsolatban?

Nem marad ki a népszerű gospe estünk sem, november 29.-én tartjuk. Változatlanul nagy örömmel fogunk készülni a már több mint tíz éve múlttal rendelkező Ádventi áhítatra kapucinus templomban december 21-én.

Az éneklés, a zene barátait szeretettel várjuk hangversenyeinkre.

DR. BENDA KÁLMÁN MUNKÁSSÁGA¹

Családja 1920-ban, a trianoni békediktátum után költözött Budapestre. A Lónyay utcai református gimnáziumban érettségizett, majd a Pázmány Péter Egyetemen (Eötvös kollégistaként!) szerzett történelem-földrajz szakos tanári diplomát. Szekfü Gyula professzornál doktorált és habilitált egyetemi magántanárrá. Disszertációjának címe: A magyar nemzeti hivatástudat története a XV-XVII. Században. Magyar állami ösztöndíjasként mélyítette tudását, és szélesítette látókörét Bécsben, Berlinben és Párizsban.

1940. és 1942. között ő vezette a Dr. Magyary Zoltán és a Magyar Közigazgatás-tudományi Intézet által szervezett Tatai Népfőiskola első négy tanfolyamát. Elkészítette a Népfőiskolai útmutatót, a foglalkozások programját, összeállította a népfőiskolások között faluról-falura továbbított vándorkönyvtár anyagát, együtt élt a falusi fiatalokkal, s tartotta a foglalkozások jelentős részét. 1940-ben és 41-ben számos beszámolót írt országos lapokba a tatai tanfolyamokról (Jelenkor, Magyar Élet, Magyar Szemle, Magyar Út, Fiatal Magyarország...)

Tatáról a Vallás és Közoktatási Minisztériumba került segédtitkárnak, majd a Teleki Pál Tudományos Intézetben volt előbb tanár, majd – az 1949-ben bekövetkezett megszűnéséig – igazgatóhelyettes.

A II. világháború alatt és után sok írása jelent meg különböző álnevek alatt, zömében német, illetve francia nyelven.

1951-től 57-ig a Dunamelléki Református Egyházkerület irattárából a modern levéltári elveknek megfelelő rangos tudományos intézetet szervezett, az igényes kiállításokkal, előadásokkal, kiadványokkal jelentkező Ráday Gyűjteményt.

1957. és 1987. között a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében dolgozott különböző vezetői posztokon. 1957-től 1977-ig Szegeden (másodállásban) főiskolai tanár, 1984-től pedig Budapesten, az ELTE Bölcsészettudományi Karán címzetes egyetemi tanár volt.

1980-tól a Ráday Gyűjtemény igazgatója, 1988-tól a Magyar Népfőiskolai Társaság elnöke, 1993-tól a Károli Gáspár Református Egyetem (alapító) rektora. 1961-ben megszerezte a történettudományok kandidátusa, 1979-ben pedig a történettudományok doktora címet. 1990-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1991-től rendes tagja, sőt 1993-tól az MTA Történettudományi Bizottságának elnöke.

Több tudományos folyóirat szerkesztőbizottságának, illetve különböző kuratóriumok tagja vagy elnöke volt.

¹ A Magyary Z. Népfőiskolai Társaság kezdeményezte emléktábla állítását munkássága elismeréseként, ezért közöljük dr. Kálmán Attila írását.

Jelentősebb elismerései: Széchenyi díj (1992), Kodály-díj, Szentgyörgyi- díj, valamint egy francia akadémiai díj.

1993-ban, 80. születésnapjára a MTA Történettudományi Intézete „A tudomány szolgálatában” című emlékkönyvvvel tisztelt a neves történész előtt. (Szerkesztette Glatz Ferenc.) Ennek a végén Soós István Benda Kálmánnak több mint ezer munkáját sorolja föl. Ezekben található önműveket, másokkal együtt írt könyvek, általa szerkesztett kiadványok, hosszabb tanulmányok (magyar, német vagy francia nyelven) hazai vagy külföldi tudományos szakfolyóiratokban, előadások, hozzászólások nemzetközi tanácskozáson, rádióelőadások, könyvismertetések, emlékbeszédek, ismeretterjesztő írások...

Fő kutatási területe a 16-18. századi magyar és egyetemes történelem. Ezen belül a politika- és művelődéstörténet.

Néhány munkájának címe: Bocskai István függetlenségi harca, A magyar jakobinus mozgalom története, Ráday Pál iratai, A magyar korona regénye (Fügedi Erikkal), Európa és a Rákóczi-szabadságharc (szerk.) Magyarország történeti kronológiája (főszerkesztő), Moldvai csángó-magyar okmánytár (kiad. bev.).

Rendkívüli népszerűségét alapos tudása mellett közvetlenségének, közérthető stílusának, sugárzó hitének, emberszeretetének köszönhette.

Ezt tapasztalhattuk meg 1979. március 21-én, budapesti lakásán, amikor Kocsis Lászlóné könyvtárigazgatóval részt vettem budapesti lakásán, a Tatai Népfőiskola akkor még élő tanárainak (dr. Benda Kálmán, dr. Kiss István, Körössy József, dr. Lovász János és dr. Szaniszló József) megbeszélésén, a Tata Barátainak Köre 1979. május 20-i közgyűlésén tartott előadásán, valamint aznap délután, a Kristály étterem udvarán rendezett népfőiskolai találkozón is.

Dr. Kálmán Attila

igazgató, a népfőiskola tiszteletbeli tagja

AZ ALLERGIA ELLEN

A Tiszta Forrás Egészség és Környezetvédő Egyesület „Együtt a parlagfű ellen” címmel szervezett akciót augusztus hónap elején Tatán, a Kertvárosban.

A program célja az volt, hogy felhívják az ott élő civil szervezetek és polgárok figyelmét a parlagfű veszélyeire, és ezzel együtt akció programot indítsanak a veszélyes növény ellen.

A program keretében előadásokat, filmvetítést, és játékos vetélkedőt szerveztek az érdeklődők számára. Felhívták a figyelmet arra, hogy a parlagfű terejedését jelezni lehet a Városgazda Kht. telefonszámain (587-377, 381-491), hogy mielőbb sor kerüljön a sokak számára nagyon kellemetlen egészségügyi problémát okozó parlagfű kaszálására, kiirtására.

A program szlogenje jól kifejezi az egyesület céljait: Tata ne csak virágos város legyen, hanem egészséges is!

MAGYARY KONFERENCIA 2008

A Magyar nevét viselő népfőiskola elnökségének természetes törekvése, szívesen vállalt kötelezettsége, hogy ápolja névadója emlékét. Ezt a célt szolgálta a szülőházán 1996-ban elhelyezett emléktábla, amely arra inspirálta a tisztségviselőket, hogy születésnapján minden évben emlékezzenek rá. Az első időszakban ezek a megemlékezések csak rövid programot jelentettek koszorúzással. De öt éve az elnökség ezt konferenciával bővítette, s azóta minden évben megszervezik ezt az alkalmat.

Az idei konferencia érdekessége, hogy a Magyar Közigazgatási Kamara K-E Megyei Tagozata bekapcsolódott a rendezők körébe, s ezzel kibővült hatóköre, új ötletek merültek fel. Ezek közé tartozott, hogy a népfőiskola, a kamara és az önkormányzat képviselői virágot, és koszorúkat helyeztek el Magyar sírján a Környei úti temetőben, majd a Szent Kereszt templomban emlékmisére is sor került a konferenciához kapcsolódva.

A program másik aktualitása a két település – Tata és Tóváros – egyesítésének 70. évfordulója volt, amelyről a 9 órakor kezdődő programon a megnyitó szerepet vállaló Michl József polgármester is megemlékezett. Ezzel a témával részletesebben foglalkozott a népfőiskola elnöke – Gyüsi László -, aki a könyvtár igazgatójaként és helytörténészként is foglalkozott e témával. A települések egyesítéséről nem véletlenül esett szó a bevezető előadásban, hiszen Magyar Zoltánnak kimagasló, mondhatjuk döntő szerepe volt abban, hogy sikerült elérni a községek egyesítését, s ezzel a városias fejlődés feltételeinek megteremtését.

A szűkebben vett szakmai előadások témája a közigazgatás működésének, működtetésének formái és szintjei voltak. Erről először az Önkormányzati Minisztérium főosztályvezetője – dr. Balázs István – beszélt, aki az európai gyakorlatot, tapasztalatot ismertette a szép számú hallgatósággal. Őt követte dr. Szegvári Péter egyetemi docens, aki "Nagyvárosi kistérségek" című előadásában vizsgálta a városok szerepét, lehetőségét a közigazgatás, a közszolgáltatások szervezésében. A nagy szakmai kérdések sorát dr. Verebélyi Imre professzor zárta Magyar és Bibó elképzeléseinek összevetésével, különösen érdekes volt előadásában, amikor a magyar közigazgatás történeti példáit – többek között a megyék szerepét is érintve – idézte fel. Verebélyi Imre közreműködése sok tekintetben érdekes és jelentős, hiszen a Magyar Közigazgatási Kamarának is elnöke, egy időben ellátta a Magyar alapította Magyar Közigazgatási Intézet igazgatói feladatait is.

Az elismert és tekintélyes előadókat fiatalok követték, ők – Bokor András és Kovács Éva – a Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Karán működő Magyar Zoltán Szakkolégiumot képviselték. A szakkolégium munkája mellett – napjaink feladatát érintve – a Budaörsön végzett vizsgálat főbb tapasztalataival ismertették meg a szakmai

hallgatóságot.

A konferencia keretében került aláírásra a Magyar Közigazgatási Kamara K-E Megyei Tagozata és a népfőiskola közötti együttműködés. Az elnökség elismeréseként "Népfőiskola Támogatója" oklevélben részesült dr. Szegvári Péter, aki éveken keresztül önzetlenül segítette előadásait a konferenciákat és más programokat, valamint dr. Verebélyi Imre, aki elsőként támogatta 1996-ban a képzési program elindítását. Jelképesnek tekinthető, hogy az első népfőiskola sorozat az önkormányzati képviselők ismertének bővítését szolgálta.

A konferencia közreműködője volt még Balázsfalvi Balázs Református Gimnázium tanulója, aki Heltai Jenő Szabadzsák c. versét tolmácsolta a megnyitó előtt a töle megszokott magas színvonalon. Új eleme volt a programnak a Tatai Helyőrségi Zenekar szereplése. A profi jellegű együttes Magyar szobor közelében adott rövid műsort, az ottani koszorúzás hangulatát emelve és a városi polgárok figyelmét is ráirányítva az eseményre. Koszorúzásra helyeztek még a szülőházánál és a volt tóvárosi községházán elhelyezett emléktáblánál is.

A konferenciát megtisztelte részvételével, érdeklődésével dr. Gelencsér József a K-D Regionális Közigazgatási Hivatal elnöke, és dr. Bujdosó Sándor, az Önkormányzat Minisztérium szakállamtitkára.

A program zárásaként az előadókat, a szakmai vendégeket és a szervezésben segítőköt ebéden látta vendégül a Kristóf Szálló éttermében a város polgármestere, ahol a szakmai közreműködők a köszönő szavak mellé átvehették a város egyesítés évfordulójára készült emlékérmét is.

Keresztesi József
titkár

„Múltan épül a jelen” Kettős ünnep Tatán

A vár lovagtermében Nagy Sándor, Tata Városi Tanács titkárának köszöntője után Varga Gyula, a megyei tanács elnöke vállalkozott arra a nehéz feladatra, hogy néhány egészen fél óra alatt összefoglalja a város és térsége múltját, jelenét, jövőjét, ami szorosan kapcsolódik Magyar Zoltán tudományos tevékenységéhez. Hogy mennyire és hogyan arról dr. Kiss István egyetemi docens, valamint dr. Berényi Sándor tanszékvezető egyetemi tanár előadásaiból kaptak választ a résztvevők, illetve azokból a korreferátumokból, ami dr. Szaniszló József, Andrassy Mária és dr. László Ferenc tartott...

(A fenti részlet az akkori megyei lap — Dolgozók Lapja — 1988. 05. 30-i számában megjelent összeállításból vett, amely fotókkal illusztrált beszámolót közöl Magyar Zoltán születésnapjának centenáriumaéhoz kapcsolódó megemlékezésről.)

BIBILA ÉS IRODALOM

Dr. Reisinger János irodalomtörténész, az MTA kandidátusa, az Irodalomtörténeti Intézet munkatársa neve nem ismeretlen előttünk. Hallottuk bibliamagyarázatait a Jelenések könyvéről, a bibliai jelképekről, a nevelésről, a depresszióról, az indulatosság legyőzéséről, a mindennapra 5 perc Biblia a Kossuth rádióban is elhangzott rövid útravalói egy-egy bölcs bibliai mondás kifejezését tartalmazzák.

A Biblia éve alkalmával Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság és a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Tatai Csoportja a "Könyvek könyve, a Biblia" című kilenc előadásból álló sorozatának programjaként Biblia és irodalom címmel tartott előadást a neves irodalomtörténész május 8-án Tata város polgármesteri hivatala dísztermében.

A Keresztesi József népfőiskolai titkár által bemutatott előadóról megtudtuk, hogy 1983-ban kezdte el bibliamagyarázó előadásait az ELTE jogi karán, a TIT szervezésében, 1989-től alapította a Biblia iskolák közösségének, majd 1993-tól a Schola Scriptúra Főiskola tanára. Mintegy két éve foglalkozik Rembrandt művészetével, melyről szóló előadást a Magyar Televízió is közvetítette a Rembrandt évforduló alkalmával. A Biblia és a képzőművészet kapcsolatának is jó ismerője. Rendkívüli irodalomórát szeretne tartani a Biblia és irodalom címmel – kezdte előadását, majd Áprily Lajos-Ha megkérdeznéd című négy soros versével elemzésével mutatott rá a nagy tanulásra, hogy az életben jó és rossz között kell választanunk. Nincs harmadik út. Majd közel másfél órában a magyar költészet legnagyobbjainak egy-egy költeménye elmondásával és elemzésével érzékeltette, miként mondják el költőink, kivel, hogyan és mikor lehet együtt az Isten.

Majd hallhattuk a XX. század egyik kevésbé ismert lírikusának Toldalagi Pálnak Emlékezz vissza című versét, mely a Minden egyébre gondolnak, de rá ne, sorral kezdődő keserű ráeszmélés. A költészetet mindig a politika irányította, szólt az előadói megállapítás, mely többek között József Attilára is érvényes, akinek mint proletárköltőnek évtizedekig tanított verseinek említése után ezúttal Reisinger János előadásában a Karóval jöttél, az Eszmélet, a Kirakják a fát címűek elemzését is, melyek halála előtt három évvel írt, s melyekben egyaránt benne van a Biblia üzenete: Emberek, így nem lehet élni, otthontalan, önző, csupa csősz világban, szeretet nélkül. Ugyan ezt mondja el Babits Mihály a Dániel énekében, a Jónás imájában, a Csillag után-ban. Hasonló gondolatokat olvasunk Weöres Sándor Rongyszőnyeg című kötetének Én is című versében.

E rövid másfél óra alatt az említetteken kívül Arany János, Petőfi Sándor, Dsida Jenő, Kosztolányi Dezső, Ady Endre néhány versének elemzésével a Biblia üzenetét közvetítő csodálatos ízelítőt kaptunk az irodalomtörténész által összeállított Kisvers- Nagymesterek és a Nagyvers- Nagymesterek című könyvek elemzéseinek tanulságaiból,

melyben ő maga arról is vallott, hogyan szerette meg a költészetet, a lírát, s ha hatalma volna, megszerettetné a bölcsődéktől az aggok házáig az irodalmat. Vegyük számításba, hogy mennyire gazdagok vagyunk!

Dobos Szilvia

Harangláb, 2008/6.

Bódás János: BIBLIA

Egy kopott könyvem van nekem,
s ha hozzám minden idegen,
kinyitom s már nem vagyok árva:
fényes mennyei seregek
suhannak s visznek hozsánázva.

– egy népfőiskolai hallgató – ajánlása

Pályázatok a szeretetről

Nyugdíjasok őszinte vallomásaikat küldték be a szeretetről a Nyugállományúak Klubja felhívására. Az élet örömeit, bánatait foglalták össze és írták le a beküldő társaink. Az életnek több árnyoldalát, mind naposat éltek meg emberek sokaságai. Mind ezekkel nehéz szembesülniük. A szeretet hiánya egy életre nyomot hagy lelkünk mélyén. Nehéz feldolgozni az életünkben átélt atrocitásokat. A kiegyensúlyozott boldogságban élők, átfogóbban tudnak írni a szeretetről, – ellentétben azon társaikkal, akiknek az élet árnyoldalait kellett elviselni. Rohanó világunkban egyre kevesebb jut a szeretetből. Ezért kellene toleránsabbnak lenni embertársainknak egymással. Nehéz úgy élni, hogy környezetünkben tiszteljenek és szeressenek. Egy kis odafigyeléssel kapaszkodót adhatunk, az arra rászorulóknak.

Köszönet a szervezőknek – zsűrizőknek, akik lehetőséget nyújtottak e téma megírásához.

„Élj úgy, hogy mások is tanulhassanak tőled!”

Máté Jánosné, Tata

ESÉLYEK FELNÖTTEKNEK

Esélyt adunk, Jó gyakorlatok a felnőttképzésben
Magyar Népfőiskolai Társaság, 2008, 244 oldal

Friss, nemrég megjelent kiadvánnyal találkozhat a téma iránt érdeklődő szakember, vagy aki maga is tájékozódni kíván ezen a területen a fenti címmel. Már a borító felhívja a figyelmet, felkelti az érdeklődést. A bevezetőben Szigeti Tóth János, az MNT elnöke vázolja fel a nemzetközi szakmai előzményeket és tapasztalatokat, az EU ide vonatkozó intézkedéseit.

A kiadvány lényege, hogy az egész országra kiterjedően - előzetes szakmai szempontok alapján - válogatást nyújt a különböző témájú, formájú képzésekről.

A szerkesztők regionális szervezetben tagolták a bemutatott programokat, természetesen a magunk részéről főleg a Közép-dunántúli tematika iránt érdeklődtünk, azért is mert ebben aktívan közreműködött a K-D Regionális Felnőttképzési és Népfőiskolai Szövetség is, és a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság.

A bemutatott programokat a tatabi Bartha Emma és a Fejér megyei Vargáné Györffy Elza tanárnők gyűjtötték össze a régió képző szervezeteitől. Az összegyűjtött programokat az MNT szakbizottsága értékelte és választotta ki közülük azokat, amelyek megjelentek a kötetben.

A mi régióink is azok közé tartozik, ahonnan a legtöbb programot adtak közre, összesen hetet, amelyből négy K-E megyei. A megyei témák között szerepel az Esőemberek Egyesülete képzési programja, az OKTÁ gyógymasször képzése, a Güntner Tata Kft. szakmai képzése és a Magyary Z. Népfőiskolai Társaság előzetes tanévi történelmi sorozata.

A könyv megjelenést megelőzte még egy szakmai fórum 2008. május 23-án Veszprémben, ahol előadások és konzultációk keretében ismerhették meg a részt vevők mind az országos, mind a regionális tapasztalatokat és véleményeket. Ez folyamat az ország más régióiban is hasonló rendszerben ment végbe az MNT sikeres pályázata alapján, melynek célja a felnőttképzés lehetőségeinek feltárása és bemutatása. A projekt támogatója a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet volt.

Keresztesi József
K-DRFNSZ elnök

IDÉZETEK A NÉPFŐISKOLA VENDÉGKÖNYVBŐL

Több éve nagyszerű hallgatóság előtt beszélhetek egyrészt Tata tiszteletreméltó orvosáról dr. Hamary Dánielről és az orvostörténet, művelődéstörténet érdemes eseményeiről. Mindig lelkes örömmel jöttem! Gratulálok a szervezőknek! Kedves fogadtatásukat köszönöm!

Tata, 2008. március 12.
Mohos Márta

*Örömmel jöttem a tatabi Népfőiskolára a Biblia Évében!
További munkájukhoz sok sikert kívánok, és lelkes hallgatókat!*

Tata, 2008. március 13.
dr. Gáncs Péter

*Köszönöm a lehetőséget, hogy Tatára és a kutatásaimról beszélhetek,
Tata, 2008. február 20.*

Barátsággal és szeretettel
Körmendi Géza

II. Országos Szociális Foglalkoztatási Konferencia

Tata, 2008. október 20–22.

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság másodízben kezdeményezi a szociális foglalkoztatás szolgáltatóinak minden (kormányzati, gazdasági és non-profit) szektorára kiterjedő országos szakmai konferencia megrendezését. Az első ilyen jellegű esemény 1998 októberében zajlott le az adott témában klasszikus hagyománnyal büszkélkedő térségben. (Az MNT újság 1998/téli számában részletes beszámolót közöltünk az I. Országos Szociális Foglalkoztatási Konferenciáról, de a nyári és az őszi számban is olvashatók a témára vonatkozó „háttéranyagok”).

Az idei konferenciával annak szervezői és résztvevői – reményeik szerint – annak az aktuálisan vállalt feladatuknak is eleget tesznek, hogy a maguk eszközeivel hozzájáruljanak a kormányzati szinten meghirdetett, ámde különféle okokból nehézkesen bontakozó szociális szövetkezeti program megvalósulásához.

A Nemzeti Sportközpontok Tatai Edzőtáborban (Baji u. 21.) lezajló eseménysor programja a folytatásban olvasható.

Tervezett program

(A konferencia programja nem végleges, kisebb
változások még lehetnek)

2008. október 20.

10-11 Érkezés-regisztráció, szobák elfoglalása

11⁰⁰⁻¹⁵ Megnyitó: **Gyüsi László**, a Magyar Z. Népfőiskolai Társaság elnöke

Köszöntő: **Michl József**, Tata város polgármestere

11¹⁵ Nyitó előadás: A szociális foglalkoztatás helyzete, új hangsúlyok és megoldások napjainkban

Előadó: **SzMM miniszter vagy államtitkár**

12⁰⁰ “Segély helyett munkát” elv alkalmazásának nemzetközi gyakorlata

Előadó: **Dr. Frey Mária** tudományos főmunkatárs, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet

12⁴⁰ Az OFA szerepe és jelentősebb programjai a szociális foglalkoztatás magyarországi gyakorlatában, újkezdeményezések elindításában

Előadó: **Bonfig Ágnessz** szakmai igazgató-helyettes, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

13^{15-14¹⁵} Ebéd

14³⁰ „A szociális vármegye” K-E megyei történeti előzményei a szociális foglalkoztatás területén

Előadó: **dr. Szikra Dorottya** adjunktus, ELTE Társadalomtudományi Kar Szociális munka és Szociálpolitikai Tanszék

15¹⁰ A K-D Regionális Munkaügyi Központ eredményei és kezdeményezései a szociális foglalkoztatásban

Előadó: **Soós Ferenc** szakmai igazgató-helyettes, K-DRMK, Székesfehérvár

15³⁰ A tranzit foglalkoztatás és képzés szerepe a szociális foglalkoztatásban

Előadó: **Molnár Máté** programigazgató, Zalaegerszeg

16⁰⁰ Koszorúzás **Kiss István** és **Magyary Zoltán** emléktáblájánál, **Benda Kálmán** történész emléktáblájának avatása

18⁰⁰ Vacsora

19⁰⁰ Műsor és baráti találkozó

2008. október 21.

7^{30-8³⁰} Reggeli

9⁰⁰ A hátrányos helyzetű emberek (csoportok) foglalkoztatási lehetőségei és új eszközei

Előadó: **Dr. Soós Adrianna** főigazgató-helyettes, Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

9⁴⁰ A felnőttképzés – az élethosszig tartó tanulás – szerepe és jelentősége a szociális foglalkoztatásban

Előadó: **Zachár László** főigazgató-helyettes, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

10⁴⁰ Aszociális földprogram lehetőségei (tapasztalatok és eredmények) a szociális foglalkoztatásban

Előadó: **Serafin József** főosztályvezető, Szociális és Munkaügyi Minisztérium

15 perc szünet

11⁰⁰ Az OFA szociális szövetkezeti projektjének elindítása és fontosabb tapasztalati, eredményei

Előadó: **Szokolainé Molnár Eszter** programvezető, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

11⁴⁰ A „Jó gyakorlat” regionális konferenciáinak – az élethosszig tartó tanulás népszerűsítése érdekében szervezett országos programjának tapasztalatai és eredményeinek hasznosítása

Előadó: **Mihályfi Márta** főtitkár, a Népfőiskolai Intézet vezetője, Magyar Népfőiskolai Társaság

12^{30-13³⁰} Ebéd

13³⁰ A minisztérium civil stratégiája, a civil szervezetek

szerpe a szociális ellátás területén különös tekintettel a foglalkoztatásra

Előadó: **Szablics Bálint** főosztályvezető, Szociális és Munkaügyi Minisztérium

14³⁰-16³⁰

Látogatás, ismerkedés a tatai helyi gyakorlattal a következő témában és intézményekben:

1. Szociális ellátás szervezése kistérségben (Idősek Otthona – Fényes fasor)
2. Autista fiatalok intézményének létrehozása és működtetése (Eszemberekért Egyesület – Fürdő u. 24.)
3. Hátrányos helyzetű és csökkent munkaképességű emberek foglalkoztatása (Help Kht. – Ady E. u. 40.)

16³⁰-18³⁰

Szekció-munkák az alábbi területeken, témakörökben:

1. Szociális szövetkezetek működésének nehézségei, tapasztalatai, fejlesztési lehetőségei – szekcióvezető: **Szabó Julianna**, Magyar Népfőiskolai Társaság
2. Civil szervezetek tapasztalatai és eredményei a szociális és nem szociális foglalkoztatásban –

szekcióvezető: **Szablics Bálint**, Szociális és Munkaügyi Minisztérium

3. A munkaügyi kirendeltségek feladatai, és alkalmazott módszerei (lehetőségei) a szociális foglalkoztatás érdekében – szekcióvezető: **Pákozdi Szabolcs**, K-DRMK tatai kirendeltség vezetője

4. Képzés-képezhetőség-kompetencia – módszerek és tapasztalatok a szociális foglalkoztatás területén, és a hátrányos helyzetű emberek képzése-átképzése során – szekcióvezető: **Mihályfi Márta**, Magyar Népfőiskolai Társaság

18³⁰-19³⁰ Vacsora

19³⁰ Szabadidős program

2008. október 22.

7³⁰-8³⁰ Reggeli

9⁰⁰-10⁰⁰ Szekciómunka befejezése, javaslatok-tapasztalatok összefoglalása

10⁰⁰-11³⁰ Szekcióvezetők beszámolója

11³⁰ A konferencia zárása

12⁰⁰ Ebéd, elutazás

EGÉSZSÉGNAP AGOSTYÁNBAN

A Tatai Civil Napok keretében **EGÉSZSÉGNAP** szervezésére kerül sor Agostyánban ez év szeptember 20-án több szervezet közreműködésével.

A népfőiskola a programhoz kapcsolódva külön **autóbuszt biztosítva** lehetővé teszi, hogy az érdeklődők bekapcsolódjanak és részt vegyenek.

Kérjük, hogy aki szeretne az **EGÉSZSÉGNAP** programján a jelezett szervezeti keretek között részese lenni a rendezvénynek, ezen szándékát telefonon: 482-409, 30/290-2062 (személyesen az irodában: Erzsébet királyné tér 13.) vagy elektronikusan – nepfoiskola@etata.hu – közölje **2008. szeptember 15-éig.**

Tervezett program:

- Indulás 20-án 9 órakor az autóbusz pályaudvarról
- Ismerkedés Agostyán község múltjával
- A bemutatásra kerülő helyi termékek megtekintése (virág, méz, gyógynövény)
- A kineziológia szerepe a gyógyításban (előadás)
- Látogatás a Természetes Életmód Alapítvány táborába (Ökofalu)
- Az Arborétum megtekintése
- Visszaindulás várható időpontja 13³⁰-14 óra

A programon való részvétel ingyenes, várjuk a téma iránt érdeklődő tagjainkat és a tanfolyamok hallgatóit!

*Dr. Borhy László professzor
Brigetioba kalauzolta csoportunkat*

“MŰVELŐDÉS HETE – A TANULÁS ÜNNEPE”

– Középpontban a felnőttek tanulása –

Nyugat-Európa országaiban már 1992-től megrendezik a Felnőtt Tanulók Hete fesztivált a figyelem felhívás, az erkölcsi és anyagi elismerés erősítése érdekében. Az 1977. évi V. Felnőttoktatási Világkonferencia az UNESCO valamennyi európai országnak javasolja bevezetésre a kezdeményezést. Magyarországon a gondolat terjesztését, az akció bevezetését a Magyar Népfőiskolai Társaság vállalta és indította el. Ennek szerepét, jelentőségét mutatja, hogy a Felnőttképzés Nemzetközi Tanácsa (ICEA) 2001. évi közgyűlése az ENSZ hatókörébe javasolta a programot.

A kezdeményezés célkitűzései az alábbi társadalmi feladatokat állítja középpontba:

- Népszerűsíti és előtérbe helyezi a felnőttképzés fontosságát, elsősorban a nagyközönséget is mozgósítani tudó rendezvényekkel.
- Középpontba állítja a felnőtt tanulókat és oktatókat, elsősorban a Felnőtt Tanulói és Oktatói díjak átadásával.
- Minél teljesebben láthatóvá teszi, és közel viszi az emberekhez a sokszínű felnőttképzési kínálatot.
- Növeli az iskolán kívüli képzés, a felnőttoktatás, és az élethosszig tartó tanulás témájának média-jelenlétét.
- Létrehoz a szakmai közéletben egy olyan időszakot, mely évi rendszerességgel presztízsértékű, komoly felnőttképzési programoknak ad helyet.
- Közösségi és egyéni állampolgári aktivitást indít el, ami elősegíti a tanulás mindenki számára való hozzáférhetőségét.

A fenti célkitűzések helyi megvalósítására írta ki az idei pályázatot a Magyar Népfőiskolai Társaság a Szociális és Munkaügyi Minisztérium és a Nemzeti Felnőttképzési és Szakképzési Intézet megbízásából és támogatásával. A rendezvényekre október 10-e és 31-e között kerül sor országosan.

Népfőiskolánk az elmúlt években is állandó részese, szervezője volt a helyi és megyei programoknak. Most “Tata Térségi Szivárvány” címmel nyújtott be pályázatot, amelyben elsősorban a községben élők számára ad lehetőséget színes, színvonalas programokra. Az akcióhoz csatlakozott Dunaalmás, Kocs, Szomód és Tardos önkormányzata, illetve intézménye. Ezen programok keretében olyan jól ismert, és sikeres előadók működnek közre pl. mint Gödölle Zoltán főorvos, dr. Kemecsi Lajos néprajzos és dr. Ferenczy Miklós főorvos.

Természetesen Tatán is szervezünk programokat, de ezekről közvetlenül tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Keresztesi József
az MZNT titkára

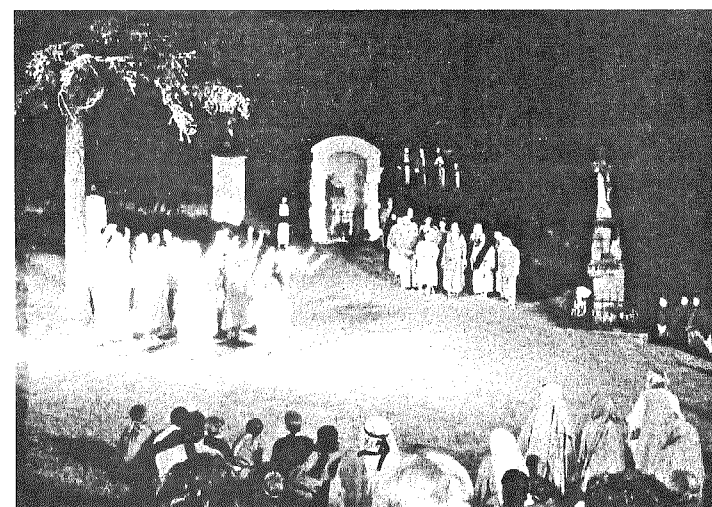

A történelmi sorozat hallgatói

Képek a „Látó - Út”-ról

Herend

Magyarpolány

ŐSZI NÉPFŐISKOLAI TANFOLYAMOK

ÜNNEPÉLYES NÉPFŐISKOLAI TANÉVNYITÓ*

Időpont: 2008. szeptember 16. (kedd) 17 óra
Helye: Helyőrségi Klub (Tata, Ady E. u. 12-14.)
Téma: 1.) Köszöntés, megnyitó
2.) Tájékoztató a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság programjairól
3.) Berecz András mesemondó műsora

TÖRTÉNELMI SOROZAT*

Helyszín: Jávorka Sándor Mg-i. és É.
Szakközépiskola és Szakiskola (Tata, Új út 19.)
Időpont: kéthetenként, hétfőn, 17 órakor
Az első előadás időpontja: 2008. szept. 22.
Téma: A késői császárkor- a Nyugatrómai Birodalom bukása
Előadó: Dr. habil. Bíró Mária, KRE BTK
Ókortörténeti Tanszék vezetője

VALLÁSTÖRTÉNETI TÖRTÉNETI SOROZAT*

Helyszín: Jávorka Sándor Mg-i. és É.
Szakközépiskola és Szakiskola (Tata, Új út 19.)
Időpont: kéthetenként, kedden, 17 órakor
Az első előadás időpontja: 2008. szept. 23.
Téma: Vallások és vallástörténet – fogalmak, megközelítés, vallástörténet és teológia különbsége, vallástörténeti irányzatok, vallástörténet művelése Magyarországon
Előadó: Kőszeghy Miklós egyetemi docens, KRE BTK, Budapest

A „HELY SZELLEME” – GENIUS LOCI SOROZAT*

Helyszín: Móricz Zsigmond Városi Könyvtár
(Tata, Váralja u. 4.) olvasóterme
Időpont: havonta, szerdán, 17 órakor
Az első előadás időpontja: 2008. szeptember 24.

Téma: Tata és Tóváros egyesítése (előzmények és hatása) – illusztráció: archív film Tatáról)

Előadó: ifj. Horváth István muzeológus,
Kuny Domokos Múzeum, Tata

KERTEK-PARKOK EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON*

Helyszín: Helyőrségi Klub (Tata, Ady E. u. 12-14.)
Időpont: kéthetenként, csütörtökön, 17 órakor

Az első előadás időpontja: 2008. szeptember 25.

Téma: Kertépítészet helye a művészetek és a társszakmák között. A kertkultúra korszakos változása, Ókori kultúrák kertértelmezése, természet- és kertábrázolások

Előadó: Sylvester Edina okleveles táj- és kertépítész, Budapest

ALAPFOKÚ (50 órás) SZÁMÍTÓGÉP- KEZELŐ TANFOLYAM

Helyszín: Jávorka Sándor Mg-i. és É. Szakközépiskola és Szakiskola (Tata, Új út 19.)
Időpont: hetenként, hétfőn és szerdán, 16 órakor
Az első tanfolyami nap: 2008. október 1.
Jelentkezési határidő: 2008. szeptember 24.

ANGOL NYELVTANFOLYAM INDUL
HAMAROSAN, FIGYELJE A SZÓRÓLAPOKAT,
HÍRDETÉSEINKET!

***Közérdekű programjaink
ingyenesen látogathatók!**
A programokról érdeklődni lehet:
Tata, Erzsébet királyné tér 13.

A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság Kiadványa

2890 Tata, Erzsébet királyné tér 13.
Felelős kiadó: Gyüsi László
Felelős szerkesztő: Keresztesi József

Népfőiskolai Hírmondó

Készítette: Sollers Nyomdaipari Kft.
2890 Tata, Komáromi u. 55.
Tel.: 34/586-036 Tel./Fax: 34/586-037
E-mail: sollers@t-online.hu
Ügyvezető igazgató: Beleczi Zsolt

A NÉPFŐISKOLA ELÉRHETŐSÉGEI:

Tel. fax: 34/482-409; 06 30/290-20-62
E-mail: nepfoiskola@etata.hu, honlap: www.magaryz.hu

Szerkesztői üzenet:

Köszönöm mindazok munkáját, akik
írásaikkal hozzájárultak a szeptemberi
szám színvonalához, annak
gazdagabbá tételéhez!
Lapzárta: 2008.09.11.